Ar pascha wihschehliga augstâ Kreisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pastî:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 35 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 25 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 85 „

Maksa bez peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenahm no plkst. 10 sahkot.

Maksa par sludinaschanu:
par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rindu eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernsta Plates bilschu- un grahmatu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

30. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 27. Sestdeen, 6. juljâ. 1885.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, pee Petera basnizas.** Bez tam „Mahjas Weesi" war wehl pastellet bez daudsi peenemschanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: **Jehsis:** Grahwel un Peterson k. bodê; **Walmeerâ:** E. G. Trey k. bodê; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin k. bodês; **Rujenê:** J. Alksne k. grahm.-bodê; **Limbaschôs:** D. Uhder k. bodê; **Jelgawâ:** H. Allunan un Besthorn k. grahm.-bodês; **Bauskâ:** J. Beckmann k. grahm.-bodê; **Kuldigâ:** Besthorn k. grahm.-bodê; **Wentspilî:** M. Ries k. grahm.-bodê; **Leepajâ:** Ulstin k. grahm.-bodê; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe k. grahm.-bodê; **Tukumâ:** Baumann k. grahm.-bodê; **Talsôs:** H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontschewski k. grahmatu-bodê; **Kandawâ:** Jaegermann kga weesnizâ; **Sabilê:** Ginter kga weesnizâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli lubdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Rigas Latweeschu Beedribas Sinibu Kommisijas ahrkahrtigas sapulzes 26. un 27. junija deenâs 1885.

Junija 26. deenâ prahws Sinibu Kommisijas lozekku un no wineem eewesto beedru skaits bija sapulzejees Rigas Latweeschu Beedribas leelajâ sahlê. Bija kahdi 100 dalibneeki.

Ap ½12 Kommisijas preekschneeks atklahja sapulzi un usaizinaja rakstu wedeju, kura amatu ispildija stud. pol. K. Purina kgs, nolasit sapultschu protokollu no 20. un 21. junija 1884. Sapulze atsina un apstiprinaja protokollus par pareiseem. Tad sinojis par Sinibu Kommisijai eesuhtiteem raksteem un dahwatahm grahmatahm, Kommisijas preekschneeks, adwokats A. Webers, isskaidroja garakâ runâ, ka Latweeschu tautai un it sewischki Sinibu Kommisijai peenahkahs kopt Latweeschu walodu, un turklaht aisrahdija uz nezeleem, uz kureem noklihduschi daschi, kas wehlahs walodu tihrit un kuplaku darit. Runa bija schahda:

Preeksch kahdahm nedelahm tika issludinats eewehrojams waldoscha Senata ukass muhsu semes walodu leetâ. Ukass tika dots par isskaidroschanu 1883. gadâ dotam likumam par schejeenes teesas un waldischanas eestahschu peenahkumu, pretim nemt Kreewu, Latweeschu un Jgaunu waldâ rakstitos luhgumu un zitus rakstus. Bez sawa praktiska swara schis Senata ukass ir wehl tadehk loti eewehrojams, ka tas gaischi, skaidri un neschaubigi isteiza, ka waldiba nolikusi un atsinusi, ka neween wispahri Kreewu walsts walodai, bet ari Baltijas pirmeedsihwotaju weetigahm walodahm ir weenadas teesibas ar Wahzu walodu un ka maksas nemschana par rakstu tulkojumeem Wahzu waldâ jaw tadehk ween nawa peelaischama, ka ta nodibinatu waldibas mehrkeem nepeekrihtoschu Wahzu walodas preekschrozibu neween preeksch schinî semê leetotahm weetigahm walodahm, bet ari preeksch wispahrigas walsts walodas.

Tà muhsu augsta un gaismota waldiba eerahdijusi Latweeschu walodai winai peenahzigu weetu muhsu semes tauschu dsihwê, winu pazeldama teesibâs tahdâ paschâ augstumâ, kahdâ atronahs Wahzu waloda. Latweeschu waloda nawa wairs pastarite starp muhsu tehwijas tauschu walodahm, bet ir ar to paschu puhru aphalwotà semes meita, kahdu dabujusi un gadu simtenus walkajusi Wahzeete. Zaur to ari Latweeschu tautiba muhsu semê ir lihdsinata Wahzu tautibai, jo pehz likuma, waldibas preekschâ, neweena nawa augstaka nedz semaka par otru. Es esmu pahrleezinats, ka tahda walodu un tautibu teesibu nolihdsinaschana daudz palihdsehs pee meerigas dsihwes nodibinaschanas, wairodama atsihschanu pee wisceem semes eemihtneekeem, pee Wahzeescheem, Latweescheem un Jgauneem, ka wisi tee ir weenas un tahs paschas semes behrni, kureem ne lepnibâ, augstprahtibâ un waldischanas kahribâ nebuhs pazeltees weenam par otru.

Leelakas teesibas rada leelakus peenahkumus. Teesibas un peenahkumi stahw, tà sakot, uz swareem. Ja uz weenu swara kausu usleek leelakas teesibas, tad otrâ kausâ janahk leelakeem peenahkumeem, zitadi swaru lihdsiba teek trauzeta. Un tahda trauzeschana aisween israhdijusees par skahdigu preeksch teesibahm. Jo kur leelaki peenahkumi nawa atswehruschi leelakas teesibas, tur aisween beidsam teesibas tika pamasinatas, waj ari pawisam pasuda.

To eewehrojot, mums buhs ja-atsihst, ka leelaku teesibu dahwaschana Latweeschu walodai, mums usleek leelakus peenahkumus, wairaki kopt un glihtot sawu dahrgo mahtes un tehwa walodu. Mums buhs neween gaismâ zelt wisu sawas walodas bagatibu, kuplumu un skaistumu, bet ari to tihrit no daschahm sweschahm grumslahm un kuplaku padarit, jauneem jehdseeneem dodot peenahzigu wahrdu formu jeb weidu, lai muhsu waloda buhtu zeeniga un tiktu atsihta par zeenigu, eenemt dsihwê ari pateesi to goda weetu, uz kuras winu nostahdijusi muhsu gaismotas waldibas griba. Jo zitadi tik uz papira, bet ne paschâ dsihwê muhsu walodai buhs weenadas teesibas ar zitahm muhsu dsimtenê runatahm walodahm.

Wehleschanahs, walodu tihrit un kupsinat, ne katru reisi peewed pee wehleteem panahkumeem. Kà finams, agrakôs laikôs un ari tagad wehl Latweeschi, eepasihdamees ar jauneem jehdseeneem, nehma un nem no Wahzu walodas wahrdus preeksch jauna jehdseena apsihmeschanas. Tad ari muhsu walodas pirmee rakstneeki, ne-eeganumedami winas garu, daudzreis nepareisi leetoja Latweeschu wahrdu formas, waj ari eeweda Latweeschu walodai nepareisas galotnes. Tà zehlahs tahdi wahrdi, kà „Englenderis", „Estreikeris", tà pronomen demonstrativum „tas, ta", tika leetots it kà Wahzu walodas artikuls, „der, die, das", tà galotne „schana" nahza tahdâ godâ, ka gandrihz katrâ teikumâ wina bija atronama diw- un trihsreisi, gan weetâ, gan neweetâ, ka wina likahs isdsinusi iz Latweeschu walodas daudz zitas galotnes. Pret tahdu walodas maitaschanu un sabojaschanu sazehlahs daschi nopeetni walodas prateji, it ihpaschi Allunanu Juris un Kronwaldu Atis. Abeem peeder tas gods, ka wini tihrija un skaidroja Latweeschu walodu no sweschahm grumslahm un peerahdija, ka Latweeschu waloda pati tik bagata un kupla, ka wina gandrihz pawisam war istikt bez sweschneekeem. Wajagot tik pasiht walodas bagati pluhstoschus awotus.

Allunanu Jura un Kronwalda Ata leelee nopelni Latweeschu walodas skaidribas un kupluma dehl skubinaja daschus zitus, kertees pee ta pascha darba. Tà sahzahs Latweeschu waloda ihsts juku un wahrdu kalschanas laikmets. Es saku juku un wahrdu kalschanas laikmets, tapehz ka daschi un daudzi, kas tikai spehja zik nezik spalwu zilat, domaja sewi par isredzeteem Latweeschu walodas reformatoreem. Zitas autoritetes, ne kà tik sawu paschu, nepasihdami, tee rádija ikkatrs sawu terminologiju, kuru otrs nesaprata waj newihschoja un newareja peenemt. Lai tik nemam grahmatu rokâ, kas sarakstita par kahdu sinibu, it sewischki Latweeschu, Kreewu un Wahzu walodu, rehkinaschanas un geometrijas mahzibas grahmatas, tuhlit no tam pahrleezinasimees.

Zitadi ari newareja notikt. Kahdi daritaji, tahdi darba augli. Allunanu Juris un Kronwalda Atis bija apkampuschi sawâ sinaschanâ wisu Latweeschu walodas bagatibu un smalki nopratuschi walodas dabu un garu. Wini pasina walodu neween praktiski, bet ari teoretiski, walodu ispehtijuschi pehz tolaik pee-ejamahm walodas mahzibas grahmatahm. Winu darbus wehl pabalstija daudz zitu walodu praschana un wispahriga filologiska isglihtiba. Un tik jasin, ar kahdu nopeetnibu un ruhpibu wini kehrahs pee darba. Ja wineem likahs preeksch kahda jauna jehdseena wahrds truhkstot, tad wini mekleja un raknaja pa Latweeschu walodas bagatahm druwahm, waj tur neatradihs wahrdu preeksch wajadsiga jehdseena apsihmeschanas. Jo zaur peedsihwojumeem wini daschreis eegaumeja, ka Latweeschu walodai nemaz netruhkst wahrda preeksch wajadsigà jehdseena, kà pirms domajuschi, ka tikai scho wahrdu agrak nawa pasinuschi, waj ari nawa eewehrojuschi. Un kad pehz ruhpigas meklescha nas nebija atraduschi paschâ Latweeschu walodâ wajadsigo wahrdu, tad muhsu walodas meistari waizaja, kà daschas zitas tautas apsihme to paschu jehdseenu, pa kahdu zeku tahs staigajuschas, preeksch ta wajadsigo wahrdu mekledamas un atrasdamas, tad wini greesahs atpakal uz Latweeschu walodu, nehma palihgâ schahs wezako mahsu, Leischu walodu, tur pehtidami pehz wajadsigà wahrda saknes, kuras Latweeschu walodâ warbuht wairs nawa, waj kura slehpjahs kahdâ apgabala dialektâ, pat, greesahs pee wisu Areeschu walodu pirmàs leezineezes, pee Sanskritu walodas un tad pehz usziitiga kreetna darba, pehz leelas meklescha nas un nopeetnas domaschanas, smeldami weelu preeksch jauna wahrda is wisdsilakeem walodas awoteem, radija jaunam jehdseenam peenahzigu formu un weidu Latweeschu walodâ. Un tomehr tas wineem ikreises neisdewahs. Daschi jauni wahrdi nebija ihsti raditi pehz Latweeschu walodas gara un dabas un tadehk nejaudaja dsihwê eesaknotees.

Muhsu laiku wahrdu raditaji waj ari kaldinataji pa leelakai daksai nawa nehmuschi sewim par preeksch-sihmi nedz Allunanu Jura un Kronwalda Ata plaschas un dsiłas walodu sinaschanas, nedz to usziitibu, ruhpibu un nopeetnibu. Pa leelakai daksai bez Latweeschu walodas tikai Wahzu walodu un ja daudz, ari wehl Kreewu walodu zik ne zik prasdami, pamatigaku Latweeschu walodas mahzibas grahmatu, kà Bielensteina „Die lettische Sprache" und „Lettische Grammatik" nekad rokâs nenehmuschi, wehl retaki ar tahm nopeetnaki eepasinuschees, Leischu walodas nemaz nepasihdami, no wispahrigas walodu teorijas neka nejehgdami, zaur Wahzu skolahm eeraduschi wahzisku domat, tee ir tuhlit klaht pee tam un gatawi, jaunu wahrdu ne radit, bet zept, kà rauschus iszep krahsnî, ja teem gruhti nahkahs, sawas wahzisku domatas domas tehrpt Latweeschu audumâ. Tad nu nehmahs, Wahzu wahrdu ne tulkot latwisku, bet

---

Drusinas is dabas walsts.

Ihpaschi wasarâ, sawas azis pazeldami, gandrihz uz katra sola eerauganu sawadu kukainiti, gan spahrnotu, gan nespahrnotu, kas waj nu skreen pa gaisu, jeb leen pa semes wirsu jeb peld uz uhdens jeb lez it stalti no weenas weetas uz otru; ziti ir reebigi usskatot, ziti atkal it daiki, koschi, tumschâs un gaischâs krahsâs mirdsedami jeb ari weenteesigâ waj selta-mirdsedamâ apgehrbâ. Katrâ no schahm kukainu tautinahm walda tee paschi likumi, kahdus teem jaw no muhschibas winu leelais Waldneeks ir dewis un kureem tee arweenu paklausa.

Tapat kà zilweks, tà ari kukaini dsihwo alâs un semes apakschâ, jeb tee dsihwo welwetâs telpâs, kà p. p. termiti,*) jeb usturahs wezâs pilîs, kà lapsenes.

Zik daschejadi ir kukaini, tikpat daschejadas ir to kusteschanahs. Mehs starp teem atrodam tahdus, kas it isweizigi prot spehkotees, isweizigus peldetajus, weeglus danzotajus un danzotajas u. t. t. Pee pirmejahs slakas peeder daschas skudru sortes, kuras walas brihschôs, kur tahs no saweem uszihtigeem darbeem atpuhschahs, laiku pakawê ar sawadahm zihnitaju-spehlehm un skreeschanos. Slawenais dabas pehtneeks Romê stahsta, ka winsch reis sastapis kahdu masu skudru slaku, no kurahm weena otru uz muguras nesuschahs, un ta, kas atraduschs uz mugaras, sawu galwu stipri peespeduse pee nesejas kakla un ar kahjahm apkehruse tahs widukli. No ta redsams, ka ari skudrahm ir sawas spehles.

„Kahdu deenu es tuwojos" — tà stahsta eewehrojamais dabas pehtneeks Hubers, kura eewehrojumeem arweenu war tizet, — „meschâ kahdam skudru puhlim, kuru saulite silti apspihdeja un tas bij pret seemeła wehjeem sargats. Skudras bij leelôs pulkôs puhła wirspusê sanahkuschas un preezajahs, kà rahdijahs, par silto, jauko laiku. Neweena negahja pee darba. Tuwaki noskatijees winu darboschanos un kusteschanos, es eewehroju, ka skudras weena otrai gahja preti, pee kam tahs sawus tausteklu radsinus apbrihnojamâ ahtrumâ kustinaja un weena otrai, weegli lozidamees, pa waidsineem sita. Pehz schahm eepreekschejahm kusteschanahm, kas lihdsinajahs mihlinaschanai, tahs redseja pa pahreem zelotees uz pakalkahjinahm un tad weena otru kehra waj nu pee taustekla radsina, pee kahjahm jeb zitur, kur apkehrahs weena otrai apkahrt un raudsija weena otru nosweest gar semi; tahs, kas bija krituschas, zehlahs atkal augschâ un raudsija par to atreebtees, un tas wiss notika, kà rahdijahs, tik joku dehl. Winas sawas pretineezes nemaz tik zeeti nesakehra, kà tahs mehdz darit, kad nopeetni weena pret otru zihnahs. Tiklihdz weena bij nokerta, tè to atkal palaida wakà un raudsija zitu nokert. Es daschas redseju, kas tà bij eekarsuschas, ka weena pate wairakahm dsinahs pakal un kahdus azumirkłus ar tahm spehkojahs. Zihninsch tikai tad beidsahs, kad duhschigakahs jeb tahs, kam nepatika pee schahm spehlehm peedalitees, bij sawas pretineezes nogahsuschas gar semi un tad ismukuschas, paslehpdamahs puhla alâs. Kahdâ weetâ, kà rahdijahs, diwas skudras lehkaja un meta kuhlenus ap kahdu salmu; winas greesahs pahrmihschus, lai weena otrai isbehgtu jeb to nokertu."

Daudzreis redz kahdu no schahm skudrahm ar kahdu sawu darba beedreni no tahs paschas slakas un puhła tahs atwehrtajâ mutê galwu eebahschot; otra skudra to panes kahdu gabalinu uz preekschu un tad it draudzigi atkal isleek iz mutes semê.

Lihdzigas mengeschanahs mehs atrodam ari pee daudzeem ziteem kukaineem.

Wiswairak atrodahs daschadu danzotaju sugu un ir teescham jalcezina, ka schis jautrais bars ir sawâ danzoschanas mahkslâ tahlu attihstijees.

Schahdu peemehru mehs wispahrigi waram redzet pee muhsu odeem un ziteem kukaineem, zik weikli tee pa gaisu danzo. Schee dantschi atkahrtojahs netik ween karstâ wasarâ, bet ari jaw pirmajôs pawasaras mehneschôs, siltâs weetâs. Tad tos redz barôs saulgosi, kur wehjsch neaisker, apkahrt lidojot, kaut gan daudzreis seme wehl ar sneegu ir apsegta. Siltâ laikâ turpretim odi mihło ap wakaru lidot; tad mehs schos masos dantschu meistarus redzam bez atpuhschanahs it jautri danzojam, kamehr krehsla mums wairs ne-atlauj, winu deju apluhkot. Zik ilgi tee wehl pehz tam lihgsmojahs, to newar skaidri pateikt.

Pee schahs mengeschanahs ir teescham ja-apbrihno odu smalkà redzeschana kà ari winu isweizigà, weiklà kusteschanahs, ja apdomà, ka tee danzodami it manigi weens otram isbehg un nekad ar otru nesadurahs, lai gan tee loti ahtri rinkî greeschahs.

Kamdehl odi tikpat jautri mehdz pa gaisu lehkat un danzot, kà jauni jehrini pa ganibahm it preezigi palehkà, tas gan nebuhs neweenam eespehjams isskaidrot.

Bet netik ween spahrnotee, bet ari daudzi nespahrnotee kukaini isweed iz smalki sawus dantschus.

Starp ziteem lai peeminam uhdens-kukainus, ihpaschi rinkotaju kukaini, kas tik isweizigi prot pa uhdens wirsu danzot, ka tas teescham pelna apbrihnoschanu. — Uhdens, meerigs, rahms uhdens ir ta weeta, kur schis jautrais kukainitis pasuhd un seemu pawada apaksch uhdens, dibinâ duhnâs; pawasarâ tas atkal atmostahs, nahk uz uhdens wirsu un ussahk no jauna sawu parasto jautro dsihwi. Schee kukainischi kopojahs pa desmiteem lihdz diwpadsmiteem weenâ barâ tahdâ weetâ, kur uhdens ir ihsti rahms, un tè tee zauru deenu lihdz pat wehlam wakaram, kà rahdahs, gluschi bez kahda noluhka it jautri weens ap otru rinki greeschahs, pee kam tee sawu danzi tik weegli danzo, ka uhdens gandrihz nemaz ne-eelihgojahs. Teescham apbrihnojama ir winu isweiziba, kà tee zauru deenu uz wisahm pusehm rinki greeschahs, it kà weens otru wajatu. Daudzreis schee leelee danzotaji drusku atpuhschahs saulgosi, turpat uhdens wirsû; ja teem kahds tuwojahs, tad tee azumirkli atkal sahk sawu rinku danzi. Tà ka schee kukainischi mihl sabeedrigu dsihwi, tad reti tos atradisim weenus, un ja zaur kahdu atgadijumu kahdu atschkiram no ziteem, tad tas tuhlit atkal usmeklê sawus jautros beedrus. Kahdâ dihkî ir wairakahm beedribahm telpas deesgan preeksch sawu dantschu isweschanas; nekad weens bars ar otru nesaweenojahs, bet

*) Termiti ir sawada skudru slaka, kas usturahs siltâs semês, ihpaschi Afrikâ, kur tahs leelôs pulkôs kopâ dsihwo, sew usmuhrê iz mahla un smiltim 10 lihdz 12 pehdu augstas ehkas, spizeem galeem, piramidehm lihdzigas. Ja tahs eemetahs kahdâ koka leetâ, tad to bez schehlastibas isposta, wehl daudz leelakâ mehrâ neka kirmis.

wehrdsiski pahrzelt Latweeschu walodâ. Darbs itin weegls un sekmigs un neprasa nedſ sinaschanas, nedſ sweedru un galwas lauschanas. Nemi tik Wahzu wahrdu un pahrzeli to burtu pehz burta Latweeschu walodâ un tuhlit ta aplaimota ar jaunu wahrdu.

Zik nelaimigi muhsu walodas reformatori beeschi ween radijuschi jaunus wahrdus, tik nelaimigi wineem daschreiſ isdewees walodas skaidroschanas darbs. Muhsu Wahzu dsimuma rakstneeki reti bija eewehrojuschi Latweeschu walodas dabu, ka ta mihlo daschreiſ leetot werbu, kur Wahzeetis leeto substantiwu un atkal substantiwu, kur Wahzeetis leeto werbu. Tà pee wineem eeweesuschees galotnes „schana" pahraki beescha leetoschana. Ja kahdu no mineteem rakstneekeem rakstitu rakstu skali lasa, tad „schana" un „schana" tik austs dimd. Ja nemaldos, Kronwalda Atis atgahdinaja, ka minetà galotne beeschi ween neweetà teek leetota un ka daudsreiſ winas weetà galotne „ums" buhtu nemama. Tahds atradums bija dascham walodas nesauktam skaidrotajam gahrds kumoſs. Ja agrakeem rakstneekeem wareja pahrmest, ka pa daudſ eemihlejuschi „schana," tad dascham tagadejam rakstneekam leekahs „ums" tà pee sirds un dwehseles peeaudsis, ka to leek weetà un neweetà, ne retaki, kà agrako „schana." Daschi rakstneeki, kà leekahs, pawisam wairs nepasihst galotnes „schana," waj ari to eeskata par kahdu sweschu putnu, kas pawisam isdsenams is Latweeschu walodas dahrsa. Tà par peemehru tee raksta: „par peenahkumu pildijumu," „sche darbi pelna eewehrojumu, pat apbrihnojumu," „schis laiks no mums prasa laika pareisu isleetojumu," „pehz zeka mehrka sasneeguma winsch atpuhtàs" u. t. j. pr., kur bija jateiz: „par peenahkumu pildischanu," „schee darbi pelna eewehroschanu, pat apbrihnoschanu," „schis laiks no mums prasa laika pareisas isleetoschanas," „pehz zeka mehrka sasneegschanas" jeb labaki „zeka mehrki sasneedsis, winsch atpuhtàs. — Un tomehr golotnehm „schana" un „ums" ir tahdas neweenadas nosihmes, ka nemaſ newar saprast, kà daschi tahs kopâ sajauz, neisschkirdami weenu no otras. Galotnei „schana" ir transitiwa un „ums" pasiwa nosihme. Galotne „schana" apsihmè paschu darischanu, „ums" darischanas panahkumu, p. p. arschana un arums, rakschana — rakums, likschana — likums, pahrmeschana — pahrmetums.

Tà daschi luhko uſ walodu, kà uſ kahdu modes leetu. Wakar bij galotne „schana" modè un zeenâ, schodeen ir „ums" un rihtâ warbuht buhs „eens" u. t. j. pr.

Bet tà nedrihkst darit un saimneekot ar tautas augstako un swehtako mantu. Ja tas taisniba, ko slawenais W. f. Humboldts saka, ka waloda ir tautas gara ahrigs weids, ka tautas waloda ir winas gars un tautas gars ir winas waloda, ja tas ir taisniba, ka zilweka gariga dsihwe, wina domas un juhtis ir zeeti sa-auguschas ar walodu, ka waloda ir ta stipraká saite, kas saista un satur kopâ weenas tautas behrnus, tad tahda patwaliga un warmahziga walodas grosischana ir eeskatama par tautas swehtuma nopostischanu, par tautas gara un dwehseles dahwanu noplizinaschanu, par tautas lozekkus kopâ turoschu saischu isahrdischanu.

Un ta ir taisniba, ko Humboldts saka un ko pehz wina wisi walodas prateji ir apleezinajuschi par taisnibu.

No tehwa un mahtes behrns dabun sawas meesigas un garigas dsihwes dihgli. Tehwa un mahtes waloda ir ta pirmà garigà saite, kas saweeno behrnu un wezakus kopâ. Atbalsi dodot uſ tehwa un mahtes walodas skanahm, behrns leezina no sawas prahta un dwehseles dsihwes moschanahs. Un gimenes klehpî usaugdams un ar teem sajusdams, kas runà tahs paschas skanas, kurâs pirmos mihlestibas wahrdus dsirdeja, behrns zaur tehwa un mahtes walodu teek usnemts tautas dsihwè, teek un paleek par tautas dsihwu lozekli. Un zaur tehwa un mahtes walodu behrns teek dalibneeks pee tautas gara un dwehseles mantahm, pee tautas tagadejahm un bijuschahm baltahm un nebaltahm deenahm. Tà waloda winu pawada dsihwes gaitâ kà skaidraka un gaischaka tautibas leezineeze, kà spogulis, kurâ winsch pasihst un atsihst sawu un sawas tautas garu, kà saite, kas winu saweeno un saista ar tahs paschas tautibas behrneem weenâ sabeedribâ un weenâ kopibâ.

Tadehk tas, kas noplizina walodas bagatibu un kuplumu, kas grosa un wanda walodu kà kahdu modes leetu, kas to ispuschko sweschahm spalwahm, padara paschu mahju par sweschu, ka tur wairs nepatihkahs dsihwot.

To aissargat, turpretim paschu mahju padarit jo peemihligu, patihkamu un bagatu, lai tas buhtu un paliktu par pirmo Sinibu Kommisijas usdewumu un peenahkumu. (Turpmak beigums.)

Politikas pahrskats.

Wahzija. Keisars Wilhelms juhtahs it spirgts un wesels; winu peektdeen tas isbrauzis, pee kam tizis kahds wihrs is publikas apzeetinats. Schis wihrs, keisaram tuwojotees, bij metis semè kruhku, kurâ atradahs kahda melna weela. Ismeklejot wehlak israhdijahs, ka ta bij melna dahrsa seme. Apzeetinatais esot muzeneeku meistars is Frankfurtes pee Mainas upes. Winsch teiza, ka esot isgudrojis kahdu lihdsekli pret pluhdeem, un kruhku semè mesdams, gribejis tik keisara wehribu uſ sewi greest. Wehlak israhdijahs, ka schis zilweks ir prahtâ juzis. — Kà awises sino, tad keisars wehlak doschotees uſ Gasteinas bahdi, Austrijâ, kur laikam satikschotees ar Austrijas keisaru.

Nelaika feldmarschala Manteufela weetâ par Elsasas-Lotringas general-gubernatoru esot eezelts firsts Hohenlohe, kas lihdſ schim bija Wahzijas suhtnis Parisè. Kà rahdahs, firsts Hohenlohe buhs eezelts par Elsasas-Lotringas general-gubernatoru uſ firsta Bismarka wehleschanos.

Iſ Pruhsijas austruma prowinzehm esot jaw lihdſ 30 tuhkst. Kreewu pawalstneekeem Pruhschu waldiba pawehlejuse, lai Pruhsiju atstahjot. Israidamo pulkâ atrodotees kahdi 4 tuhkst. Schihdu.

Kà kahda Posenes Polu awise raksta, tad Polu pasta beenastneekeem esot aisleegts, runat polisku, tiklab sawâ starpâ kà ari ar ziteem Poleem, lai wahzeetiba wairak isplatitos.

Wahzijas un Austrijas waldibas wedot sarunas par tullu jautajumu. Esot nodomats, starp abahm walstim slehgt sawstarpigu tullu sabeedribu, tà ka starp Wahziju un Austriju wairs nebuhtu tulles robeschas. Zaur to Austrija waretu sawu labibu atkal pa wezam eewest Wahzijâ, tà ka jaunahs tulles apgruhtinatu weenigi Kreewijas labibu.

Franzijai pehdejâ laikâ bij iszehlees karsch ar Anamas kehninu, Aiſ-Indijâ. Strihdina zehloni bij schahdi. Pehz kahda senaka nolihguma Anamas kehninsch bij Franzijai atdewis netik ween wisu Tonkinu, bet ari atlahwis daschas teesibas paschâ Anamâ. Bet schis nolihgums Anameescheem beigâs nepatika, tà ka tee bij nodomajuschi, atkal pawisam no Franzijas waras atkratitees un tamdehk bij sagatawojuschees uſ karu pret teem. Franzuschu generals Kursi ar sawu kara spehku dewahs tuhlit uſ Anamas galwas pilsehtu Huè; bet tè tam negaidot usbruka kahds 30 tuhkst. wihru leels Anameeschu kara-spehks. Wini bij aisdedsinajuschi Franzuschu lehgeri; beigâs tomehr Franzuschi Anameeschus pilnigi sakahwuschi un eenehmuschi Huè pilsehtas zitadeli, kur atraduschees lihdſ tuhkstosch leelgabalu.

Generals Kursi 28. jun. bij atlaidis schahdu telegrammu: „Es dewu dumpineekeem 10 deenu laika preeksch padoschanahs un prasiju, lai Anamas armija tiktu atlaista 21 deenas laikâ; kara eerotschi, sem prowintschu gubernatoru atbildibas, janosuhta uſ Huè." — Pats Anamas kehninsch, pehz jaunakahm sinahm, esot aisbehdsis is Huè pilsehtas. Kehnischko pili tagad Franzuschi eenehmuschi. Tur atrasti daudſ un daschadi dahrgi krahjumi, no wairak kà 10 milj. wehrtibâ, ko kehninsch, behgdams, nepaspehjis nemt lihdſ. Starp daudſ ziteem dahrgumeem tur atrodotees loti daudſ mahksias isstrahdajumu is feneem laikeem, kad Aiſ-Indija wehl atradahs uſ daudſ augstaka attihstibas stahwokla neka tagad. Schini krahjumâ atrodotees daudſ wezu rakstu, kureem esot leela wehrtiba preeksch wehstures un senatnes pehtijumeem. Schos mahksias un senatnes krahjumus laikam wedischot uſ Parisi; ja tos atstahtu turpat Anamâ, tad tee waretu drihſ eet bojâ, jo Anameeschi paschi nemaſ nesajehdſ, kahda nesamaksajama wehrtiba schajos krahjumos atrodahs.

Anglija. Nupat sastahdijuschahs jaunahs Anglu ministerijas preekschneeks, lords Salisberi augschnamâ isskaidrojis, kà jaunà ministerija isturesotees Afganistanes un Egiptes jautajumos. Salisberi teizis, ka Afganistanes robeschu strihdus leetâ jaunà ministerija ejot pa wezahm pehdahm un peenemschot wisas punktes, ko Gladstons jaw ar Kreewiju noslehdsis. Tà ka Gladstons esot jaw swarigakajâs punktos ar Kreewiju weenojees, tad esot zeriba, ka wiss robeschu strihdus tikschot meerigi isschkirts. Wisswarigakais wehl esot Sulsigaras aisas jautajums. Lords Salisberi sinojis, ka Anglu waldiba apsolijuse Afganistanes emiram, scho aisu atstaht Afganistanei, par ko ari Kreewijas waldiba bijuse ar meeru. Tad wehl Salisberi peesihmejis, ka wajadseschot Anglu Indijas robeschas labaki apdroschinat; apzeetinajumi esot wajadsigi neween pee paschas robeschas, bet ari tahlaku aiſ robeschahm. No ta redsams, ka Salisberi nodomajis apzeetinat Heratu un zitas Afganistanes weetas, lai Kreewu kara-spehkam, ja tas kahdreiſ eedomatos eet uſ Indiju, zelsch nebuhtu tik weegls. Wispahrigi nemot, Salisberi Widus-Asijâ grib staigat tahdu pat politisku zelu kà Gladstons. Turpretim Egiptes jautajumâ Salisberi gan nodomajis eet zitu zelu, neka Gladstons. Winsch, kà pats augschnamâ tahlak isskaidrojis, nodomajis pret rudeni isrihkot jaunu ekspediziju uſ Sudanu pret mahdiju, lai waretu ta spehku salaust un Egiptei eenemt kahdu dalu no Sudanas. Kà domajams, ekspedizija raudsihs eenemt Berberi un Kartumu, jo schahs weetas, Nil-upes malâ, ir wiseewehrojamakahs preeksch Egiptes. Gladstons, kà sinams, bij nodomajis, Egipti pawisam atstaht, kaut gan Anglija bij jaw leelus upurus nesuse, bes nekahdeem panahkumeem. Ja jaunajai ekspedizijai isdodahs, mahdija waru laust, tad Anglija nahk tuhlit leelakâ slawâ pee apkahrtejahm tautahm tiklab Afrikâ kà ari Widus-Asijâ. Tagad tiklab Arabeeschi kà ari Sudaneeschi eeskata Angliju par nespehzigu, uſ kuras apsardsibu newar deesgan paļautees.

Sweedrija. Gotenbergas pilsehtâ 5., 6. un 7. augustâ noturehs meera kongresi. Pee kongrescha peedalisees meera draugi is Sweedrijas, Norwegijas un Danijas. Kongresè apspreedischot, ka minetahs trijas walstis tiktu atsihtas par neutralahm t. i. par tahdahm walstim, kas atturahs no katra kara, kà schim brihscham Belgija un Schweizija, kà wajadsigas pastahwigas schkihreju teesas un ka wisahm trim seemeļu walstim kopigi jadarbojotees un jaustur sabeedriba nahkamibâ.

Egipte. Anglu generals Brakenberi 28. junijâ is Tatmenes nosuhtijis uſ Kahiru telegrammu, kurâ sino, ka dabujis no kahda tirgotaja Handakâ wehstuli, kurâ tas sinojot, ka mahdijs esot kritis un wina peekriteji paschi sawâ starpâ kaujotees. Wehl ari zitas sinas dabutas, kas to paschu apstiprina, tomehr wehl truhkst skaidru sinu no waldibas puses, kas schahdas walodas par pateesahm apleezinatu.

Seemeļ-Amerikâ Indijaneeschu nemeeri arweenu sahk wairak isplatitees. Tà isgahjuscho nedeļ Indijaneeschi sagatawojuschi usbruzeenu pret Kansasas reetrum apgabaleem. Tureenes eedsihwotaji sahkuschi behgt uſ pilsehtahm. Weetigais gubernators luhdsis kara ministrim, lai tam atsuhtot saldatus preeksch droschibas apsardsibas. Uſ scho luhgumu kara ministers nosuhtijis 3 tuhkst. saldatus uſ nemeera apgabaleem, ihpaschi uſ Reno zeetokſni.

Eekschsemes sinas.

Widsemes gubernators, generalmajors M. A. Sinowjews, uſ 10. juliju gaidams Rigâ.

No Rigas lihdſ Nehtkenai. „B. W." raksta: Karsta saule dsina sweedrus, kas lahsehm tezeja pahr waigeem, kad isgahjuschâ sestdeenas rihtâ no Rigas dewos zeļâ uſ Nehtkenu. Tomehr pee wisa karstà laika jautrais zihrulis, mihligà schubite skandinaja it lihgsmi sawas dseesminas. Rigas apkahrtnes smiltaines un preedulaji wehl nedarija ne kahda ihpaschi patihkama eespaida, bet ap Siguldu un tà lihdſ pat Nehtkenai sirds lihgsmot lihgsmojahs, bagatàs druwas un kupli noauguschàs plawas redsot. Rudsi un seemas kweeschi stahw wisâ schaî apgabalâ brihnum kupli, tà pat ari agri sehtee lini un wasarajs. Wehlakeem sehjumeem pehdejâ laika sausums ir kaitejis, tomehr zerams, ka ari tee pehz kreetnà sestdeenas wakara leetus atspirgs. Kartupeli weetahm jaw sahk seedet. Kaut gan Jahnu wakars bija ihsteni tikai swehtdeenâ, tad tomehr jaw ap Siguldu weetu weetahm atskaneja Jahnu dseesmas. Sentehwu eeradums, Jahnu wakarâ, „lihgo dseesmas" skandinat, ari schinî apgabalâ sahzis atjaunotees, kur Jahnu dseesmas jaw pa dalai bijuschas peemirstas. Tomehr „lihgoschana" ap Krimuldu neskan nebuht tik jauki, kà ap Rahmuleem un Gustu muischu. Pehdejâ apgabalâ

---

katra sabeedriba usturahs pate par sewi; ari weena partija otrai nekad neusbruhk. Ja tos kahdreiſ mehginaja ar tihklu sakert, tad tee azumirkli pasuhd uhdens apakschâ. Pehz kahda brihscha, kad tee wairs nekahdas breesmas nemana, tad atkal parahdahs uhdens wirsû un usſahk sawu rinku danzi.

Winu asà redseschana ir teescham apbrihnojama un waram atkal manit deewischkigu gahdibu par katru radijumu.

Dsihwneeki, kas wirs semes dsihwo, uhdens apakschâ tik labi neredſ, turpretim atkal tahdi dsihwneeki, kas usturahs uhdenî, wirs semes redſ daudſ wahjaki. Bet scham rinkotaju kukainischam, tà ka tas usturahs tiklab apaksch uhdens, kà gaisâ, lai tas wiszaur labi redsetu, ir muhschigais gahdneeks radijis diwi pahri aztinu; weens azu pahris atrodahs peerites augschpusê un masajam kukainischam der, lai ar to redsetu gaisâ, otris azu pahris atrodahs peerites apakschpusê, taisni wirsejahm aztinahm pretim, kas tik zaur plahnu ahdinu weens no otra schkirts; ar schahm aztinahm tas redſ apaksch uhdens. Tà ka kukainits tikai pa pusei uhdenî peld, tad pehdejais azu pahris tam loti derigs, lai saredsetu breesmas, kas tam is uhdens apakschas tuwojahs, p. p. kad siwis jeb ziti uhdens dsihwneeki tam tihko no apakschas usbrukt un to apriht; turpretim pirmejais azupahris tam der, lai isbehgtu breesmahm, kas tam no uhdens wirsas gribetu usbrukt. Scham kukainischam atrodahs ari diwi spahrnini, kuri tam der, lai waretu aislidot uſ zitu weetu, ja warbuht karstâ wasarâ dihkis issiktu un tà tam peetruhktu telpas, kur sawus jautros rinku dantschus isweſt.

Kad taurini pa diweem jeb trijeem jeb wairaki kopâ libo, tad tee pa leelakai dalai to nedara wis jautribas dehk, bet weens otru apkarodami. Ihpaschi kilbigi ir katram pasihstamee baltee taurini; wini katru sweschu kukainiti is sawa eezirkna tuhlit aisdsen, ja tas pee teem atmaldahs. Daudsreiſ tee, weens otram sihwi usbrukdami, pazelahs garâ wirknê gaisâ; kahds putninsch, to noskatijees, scheem leelajeem kilbotajeem negaidot usbruhk, tos saker un apehd. Kahda zita slaka, silais taurinsch, ir tik nenowehligs un kilbigs, ka par to teescham jabrihnahs. Kamehr tas ir pee pilna spehka, tas neweenu no sawas radneeku zilts, kas tam zelâ gadahs, nelaisch garam, ja tam neusbruktu un to nesoditu, ihpaschi ja kahds zits taurinsch tuwojahs tai pukitei, uſ kuras tas jaw atrodahs. Wehl ir kahda zita, masu, raibu taurinu suga, kas ir wehl skaistaka, bet ari wehl kilbigaka par pirmejo un ap tahm paschahm pukehm lidojahs. Tiklihdſ schee masee taurini weens otram tuwojahs, tad tuhlit weens otram usbruhk un saweem spahrnineem weens otram sit, kamehr weens no teem kaujas weetu atstahj un nu uswaretajs gawiledams lido atpakaļ uſ to pukiti, kur tas nupat bij usmetees. Ja eenaidneeks atkal no jauna nahktu, tad zihninsch tapat atkahrtojahs; bet ja kahds mahkonits sauli aptumscho jeb dsestrs wehjsch uspuhsch, tad tuhlit ari scho waronu duhschiba saschluhk un tee meerigi dodahs katrs uſ sawu pusi. Warakrahsainais taurinsch usbruhk pat sawas pascha slakas radneekeem. Reti kad schos taurinus eeraudsisim pa diweem ap weenu pukiti draudsigi lidinamees jeb saulgosi sildamees, bes ka tee weens otram tuhlit neusbruktu. — „Nikam sunam saplehsta ahda!" saka paruna. Tapat tas ir ar silo taurinu. Tikai pahra deenas wezam, tam jaw ir spahrninu malas zihninâ ar ziteem tikuschas saplehstas un isrobotas, jaukà, silà krahsa ir no spahrneem noberseta, tà ka ihsâ laikâ schis zitadi skaistais taurinsch isskatahs gluschi peleks un nodriskajees.

Tomehr ari naw jadomà, ka taurini zitus nekahdus preekus nepasihtu, kà tik weens otram usbrukt. Nopeetni tos apluhkodami eewehrosim, ka tee ne reti sawâ starpâ ari pamengejahs, uſ ko winu jautriba tos skubina. Tos tad redſ augstaki gaisâ pazelamees un semaku lidinamees, tad atkal ap otru lihku lotschu laischamees, tapat kà p. p. to dara kaki jeb suni, kad tee it jautri mengejahs un kuhlenus met. Ja schahda lidinaschanahs buhtu ari sawstarpigs usbrukums, tad mehs tos redsetu pa pahreem zihnamees; bet nereti gadahs, ka mehs eeraugam trijus un wairakus taurinus, kas gan, kà leekahs, weens otram usbruhk, bet tahdâs reisâs neko sawam domajamam pretineekam kauna nedara; tee tad sawâ starpâ tik mengejahs ween.

Lihdsigus zihninus un spehles mehs waram ari pee ziteem kukaineem eewehrot.

Kà auglu kokus war no kahpureem issargat.

Lai auglu kokus no kahpureem issargatu, tad ir loti derigi, ja ap teem junija mehnescha beigâs 4 lihdſ 6 pehdas augstu no semes leek papira rinkus, kurus ap auklu peestiprina. Tad rinki wajaga no ahrpuses apsmehret ar brumata lihmu. Apakschejo rinka malu wajaga swabadu atstaht, lai kahpuri tam waretu palihst apakschâ un tur sawus sirneklu tihklus eeaust. Jaw tuhlit pehz kahdahm nedelahm mehs waram no schahdu rinku deriguma pahrleezinatees, ja papira rinki eepreeksch atraisam. Tad apakschâ tuhlit redsesim, kà kahpuri ir apakschâ eeraduschees; rinki wajaga atkal tuhlit ap koku likt, lai ari wehlakus kahpurus waretu nokert. Oktobra mehnescha sahkumâ wajaga rinkus atraisit un eetinuschos kahpurus nomaitat; bet pehz tam wajaga rinkus atkal ap koku apseet, lai wehlaki wehl zitus auglu kokeem skahdigos kukainus waretu nokert, kas mehdſ rudenî eerastees un tos noposta.

Elas krahsas weetâ.

Lehtaku un daudſ labaku, neka elas krahsa, war sagatawot schahdu krahsu. Lihmuhdenim peemaisa klaht zinka-oksidu un ar scho schkidrumu apsmehrè krahsojamo leetu. Pehz pahra stundahm, kad ta noschuwuse, tad wajaga atkal sataisit labi schkidru lihmuhdeni ar klorzinki un tad uſ krahsojamo leetu atkal otrreiſ scho schkidrumu usſmehret. Tagad zinka-oksids kimiski saweenojahs ar klorzinki, zaur ko usſmehretà krahsa top tik zeeta kà stikls un tik gluda un spihdoscha kà speegelis. Kahdu krahsu grib krahsojamai leetai dot, tahdu war lihmuhdenim klaht peemaisit. Schahda krahsa isnahk pus tik lehta kà elas krahsa un ta istur uſ wiseem laikeem.

dsirdeju tik jauki lihgojam, kà wehl ne kur wisâ sawâ dsimtenê ne-esmu dsirdejis. Lihgotaji sapulzejahs leeleem bareem un no mahjas uf mahju eedami dseed ka wisas malas skan. Pee tam dseesmu teksts tik patihkamu joku un dsilu domu pilns, ka tihri preeks klausitees. Schè top ne ween Jahnu mahte un Jahnu tehws, bet wisi winu mahjas kustonischi, wisi winu lauki un behrni apdseedati. Zik omuliga, zik newainiga tahda lihgsmoschanahs leelpilsehtneekam, kas pehz ilgeem gadeem if pilsehtas muhreem isklubst ahrâ, jaukâ Deewa dabâ, lauzineeku starpâ! — Aiss Siguldas ir pahri weetâs meschs bedsis, par kuru man stahstija, ka uguns gan laikam tihschprahtigi peelikta, lai meschsargam waretu atreebtees. Tomehr isdegumi naw wisai leeli. Kà dihwainu faktu waru wehl pawehstit, ka ap Nehtkenu paschâs maja beigâs sakrituse beesa kahrta sneega, tomehr sehjai tas naw kaitejis. Seens wehl taî apgabalâ gandrihs ne kur naw plauts.

Ikschkile. No turcenes mums peenahzis schahds sinojums: Sestdeenu, 22. junijâ pehz pusdeenas starp pulksten 5 un 6 mums Ikschkilneekeem (pee Leelwahrdes robeschahm) usnahza stiprs leetus, tà ka wisas bedres un grahwji bija drihs uhdena pilni. Kad leetus druszin atlaidahs, tad peenahza krusa klaht, kuras graudi bija zaur zaurim mescha ahbola leelumâ. Kad tahds grauds uskrita uf galwas, tad siteena sahpes wareja zaur zepuri manit. Krusas strehkis wilkahs kahdu wersti platumâ. Wisa labiba, kà rudsi, meeschi, ausas, tika no krusas tà nokapata, tà ka gan mas zeribas, ka ta wehl zik ko atsels.

Kahdam peebuhwneekam pa scho negaisa laiku wehtra noplehsuse jumtu un krusa issituse istabas logus. Wina seewa, kas patlaban gribejuse maisi krahsuî laist un ar saweem behrneem weena pate atradusees istabâ, loti nobihjusees, redsedama, ka jumtu nogahsch un ruhtis issit.

Kahdam saimneekam wehtra apgahsuse pusi no seena schkuhna. J. B.

No Walkas. Uf draudses-skolotaja eksamenu, ko no 3. lihdf 7. junijam Walkâ notureja, 13 audsekni if Walkas draudses-skolotaju seminara peeteizahs. Starp seminaristeem, kas 4 gadi seminarâ sahbijuschi, bija ari weens eksterns. Pehz tautibas rehkinot, bija 10 Latweeschi un 4 Igauni. — Eksamena isnahkums bija schahds: Kopspreedumu „loti labi" 5 audsekni dabuja, un proti: Peteris Alberts if Smiltenes, Jahnis Appinsch if Rujenes, Jahnis Brocks if Lugaschu draudses, Kahrlis Sahrdinsch if Wez-Peebalgas un Jahnis Wihtols if Umurgas draudses. Kopspreedumu „labi" dabuja: Bernhards Dischs if Ikschkiles, Reinis Galwinsch if Stukmaneem, Gustafs Inns if Laïsas, Rudolfs Peerna if Kawelechtes, Samuëls Kaär if Kodaferas, Kahrlis Putminsch if Peterupes un Jahnis Schmidts if Umurgas. — Weenam seminaristam jaleek wehl pehzeksamens. Eksterns nepastahweja eksamenâ. Gandrihs wiseem eksamineteem audsekneem jaw weetas padomâ. — Pagasta skolotaju eksamenu notureja no 7. lihdf 12. junijam. Uf eksamenu peeteizahs 17 audsekni, kas 2 gadi seminaru apmekleja, un 6 eksterni. Pawisam kopâ 23. — „Loti labi" dabuja: Kahrlis Aigars if Laudonas, Dawids Bruhksche if Smiltenes, Mahrtinsch Jaunrons if Suntascheem, Julius Lahzis if Alukines, Mahrtinsch Augusts Lapinsch if Weetoles, Jahnis Osolinsch if Ehrgleem un Jekabs Sprinzis if Rujenes. „Labi" dabuja: Jahnis Aplozinsch if Jaun-Peebalgas, Jahnis Bukows if Dikteem, Andrejs Jekowitschs if Gulbenes, Peteris Osols if Wez-Peebalgas, Toms Paulinsch if Smiltenes, Jahnis Straute if Raunas, Jahnis Wasilis if Jaun-Peebalgas. — 3 seminaristi dabuja kopspreedumu „peeteekoschi". No eksterneem weens dabuja „peeteekoschi", weenam jataisa scha gada rudenî otrreis eksamens, un tee ziti nepastahweja pahrbaudischanâ. Diwus Baltijas skolotaju seminara audsekunus pahrbaudija tizibas mahzibâs; abi pastahweja. (L. A.)

If Salasmuischas, pee Jehkabmeesta. Preeksch ne ilga laika pee mums eeradahs kahds „Mosus dehls," par plostu prikastschiku isdodamees un teikdams, ka winam pee Menkeem augschpus Jehkabmeesta kahdi 40 plosti atrodotees un tadehk meklejot kornikus, kas lai plostus pa straumehm nolaisch. Issalluschee zilwezini salasijuschees kà bites ap prikastschiku un weens pilsehtneeks eeschahwis prikastschikam 5 rbl, un otrs muhsu saimneeks 3 rbl., lai tik wineem atdodot plostus nolaist, un ari ar labu zenu salihguschi. Ar schejeenes 2 saimneekeem prikastschiks aisgahjis uf teesas namu, kontraktu taisit. Sawus wahrdus teesas skrihwera kungam usdodami, gahjuschi uf Jehkabmeestu gaidit, kamehr kontrakts taps pagatawots. Uf zeta prikastschiks prasijis ari scheem, lai tatschu winam par publiku kahdu rubli dodot; bet abi saimneeki teikuschi, kad kontrakts buhschot parakstits, tad dabuschot. Prikastschiks, redsedams, ka wairak naudas newarehs isplehst, laidees projam, bet abeem laimejees „Mosus dehlu" sakert. Prikastschiku isklauschinot, tas atsina sawu blehdibu, isteikdams, ka scho lomu spehlejis maises truhkuma dehl. Par wirsmineteem 8 rbl. sapirzees daschus drahnas gabalus, tà ka tik kahdas 50 kap. pee ta atrada. Schis prikastschiks tagad atronahs droschâ weetâ, un zerams, ka sawam pelnitam sodam neisbehgs. — Tapat ari isgahjuschâ wasarâ bija atbrauzis kahds semes mehrneeks, preeksch saldateem Mahlakalnu, Jehkabmeesta pareistizibas basnizas preekschneezibai peederoschu muischinu dalit. Muhsu nabaga saldati, dabujuschi sinat, ka „mehrneeks" Jehkabmeestâ, gahja bareem uf to, luhgdami, lai labaku semi eerahda, un „mehrneeku kgam" par puhlinu ari wisi ar sweedreem pelnitahs kapeizinas sametuschi un kopâ kahdus 16 rbl. s. pasneeguschi. Minetais „mehrneeks" saldatinus ilgi newareja krahpt, bet tika likts aiz redelehm. Pat 24. majâ daschi saldatini, kuri mehrneeku apdahwajuschi, bij pee wirspilsteesas Jehkabmeestâ, kuri pehz paswehreschanas dabujuschi atpakal wisas sawas kapeikas. (B.)

Pee muhsu sinojuma par Jakobschtatâ apzeetinato Wahzijas ofizeeri „Heimathe" peesihme, ka apzeetinatais usturejees ari kahdâ Rigas weesnizâ, kur nolizis daschadas leetas, kas sinams tagad apkihlatas.

Skode. 21. junija wakarâ, ap pulksten puszek 9, tur usnahza bahrgs pehrkona gaiss. Sibenis eespehra katolu basnizâ, bet uguni stundas laikâ eespehja apdsehst. Ruhtis wisas isspertas, pat logu rahmju weetahm truhkst. Schihdi duhschigi strahdajuschi palihdsedami, lai gan schabas jaw bij sahkuschahs.

No Pernawas apgabala raksta „Sakalai," ka tur Orajas pagastâ lautini wehl esot ihsti burwju un puschkotaju zeenitaji un tadehk tur ari wairak zilweki nodarbojotees ar tahdahm blehnu mahkslahm, kuru slawa sneedsotees ari lihdf Latwijai, kur tee jo wairak topot godati ne kà pee saweejeem. Kahds turcenes jauns gaischprahtigs meschsargs ne-esot peedabujams pee burwju tizibas, bet apsmejot lautinus par winu mulkibu. Tam burwji ar sawu mahkslu mehginajuschi atreebtees, bet tas teem neisdewees. Mehginajums bijis schahds. Meschsargs, kas pats wistu neturot, kahdâ rihtâ sawâ lopu kuhtî atradis wistu olas. Kahds kaiminsch tam isskaidrojis, ka olas tadehk tur noliktas, lai wina lopus apburtu. Draudoschas breesmas tikai zaur to war nowehrst, ka semê isrokot bedri, tajâ eelekot apburtâs olas, tad noskaitot pahtarus un sadausot olas. Bet netizigais meschsargs, redsedams, ka olas naw wezas, tahs iswahrijis un apehdis. Bet winsch wehl daudf rihtu atradis sawâ kuhtî tahdas olu „neschlawas" un winsch tahs alasch apehdis. Mahnu tizigee kaimini ar leelahm isbailehm tizejuschi, ka tahdam pahrgalwjam drihs useeschot leela nelaime. Burwji, redsedami, ka olu neschlawas neisbeedè netizigo meschsargu, sahkuschi leetot stiprakus lihdsektus. Kahdâ rihtâ meschsargs olu weetâ atradis kuhtî wezus lopu kaulus. Bet winsch tos salasijis, sazidams: „Ari tee man derigi!" Un tà wairak rihtu no weetas kuhtî atrasdams kaulus, winsch sakrahjis labu wairumu, lihdf burwji, atsihdami, ka scho zilweku newar peedabut pee mahnu tizibas, pehdigi apnikuschi sawus mehginajumus ar winu. Meschsargs pehz tam uf pilsehtu braukdams panehmis sanestos kaulus lihdf un pahrdewis tos par 1 rbl. 40 kap.

Reweles un Harijas apgabalâs, kà „Wirulane" raksta, esot tik leels leetus truhkums un karsts laiks, ka druwas sahkot gluschi iskalst. Ja drihsumâ kreetns leetus neusnahkschot, tad nekahdas plaujas newareschot zeret.

Warschawa. Par kahdu prahwu, kas 1. junijâ isteesata turcenes kriminal-palatâ, awise „Heimath" raksta tà: Minetas kriminal-palatas prokurors garakâ runâ luhkoja peerahdit, ka apsuhdsetee spirta produzenti, isleetodami 1876. gada ukasu, kas atlauj spirtu bes akzises uf ahrsemehm iswest, ar leelakahm summahm nopirkuschi eerehdnus, lai ar 15 wiltigeem wedumeem, kas nemas uf ahrsemehm nebij nodomati, walsts eenehmumus waretu apkrahpt. No scheem wedumeem esot tikai 4 uf Kutnu nonahkuschi un no turcenes spirta dedsinatajeem Warschawâ ispahrdoti, kamehr ziti wedumi ne robeschu tuwumâ naw nonahkuschi, bet no dedsinatawahm taisni uf Warschawu suhtiti. Dedsigâ runâ prokurors aprahdija peenahzigo eerehdnu noseegumu. No barona v. d. Pahlena, kà no Kursemes muischneeka (tagadejà Weetalwas muischas pahrwaldneeka) un isglihtota zilweka ne-esot domajams, ka tas ahrigu apstaklu dehk buhtu jutees uf tahda sola peespeests, turpreti akzises paligs Lebedews, wihrs ar pusmahzibu, preestera dehls, kas ne feminara kursu newqreja pabeigt, ar scho weikalu weenigi pehz ta dsinees, zik drihs ween eespehjams tapt par bagatu wihru. Turpreti Wolskim un grahmatu wedejam Hekeram wajadseja sinat, kas noteek un teem peenahzahs par wisahm nekahrtibahm augstakâ weetâ dot sinu. Prokurora runa wilkahs lihdf pulksten 12 naktî. Nahkoschâ deenâ walsts labuma aisstahwetajs runaja par to, kà starp apsuhdseteem isdalama kronim padarita skahde, kas sneedsahs lihdf 103,364 rbl. 39½ k. Pehz tam sahkahs aisstahweschanas runas, kuras turpinajahs lihdf wehlam wakaram, tà ka leeta bij ja-atleek uf otru deenu. Nahkoschâ deenâ sastahdija sewischkos jautajumus, kuru isnahza 37 un ap plkst. 10½ preekschpusdeenâ palatas lozekli atkahpahs spreedumu taisit. Plkst. 6 pehzpusdeenâ sludinaja spreedumu, kas zaur sawu negaidito stingribu warenu eespaidu panahza pee wiseem klahtesoscheem un apsuhdsetos breesmigi satreeza. — Lebedews pasaudè wisas teesibas un tas noteesats uf apmeschanos Tobolskâ, no kureenes winsch pehz 15 gadeem war nahkt atpakal un Eiropas Kreewijâ apmestees, isnemot galwas pilsehtas. Barons Johann v. d. Pahlens un kolegiju asesors Antons Hekers pasaudè sawu tschinu un titulus un noteesati uf 10 gadigu apmeschanos Permas gubernâ, kur klaht wineem aisleegts, pehz scha laika keisara walsts galwas pilsehtâs apmestees. Wolskis tika atswabinats zaur Keisarisku manifestu. Pruhsijas pawalstneeku Gustawu Tschirsnizu, barona Terskowa muischu pahrwaldneeku, noteesaja ar 56,598 r. 98 kap. naudas sodu, Wladislawu Prusku, muischas ihpaschneeku, ar 8446 r. 51 kap. un atraitni Augusti Büttner ar 8512 r. 7 kap. Ja wini scho sodu naudâ newar samaksat, tad abi pirmejee nosodami ar naudas summahm samehrâ stahwoschu zeetuma sodu, kamehr no Büttnera atraitnes maksajamais naudas sods peeskaitams tam no noteesateem eerehdneem maksajamam naudas sodam. Lebedewu un Hekeri sanehma tulin zeetâ apsargaschanâ, kamehr barons v. d. Pahlens uf brahka galwojuma palika uf swabadahm kahjahm. „St. Pet. Ztg." dsirdejuse, ka wisu pirmajâ instanzê noteesato adwokati pret scho spreedumu eesneegschot pahrsuhdsibu.

Wilnas Kreewu lapa „Wilenskij Westnik" nesen pasneedsa rakstu, kurâ schehlojahs, ka Kreewu tautibas leeta seemel-reetruma gubernâs ne-ejot labi uf preekschu, turpretim Poku swars augot, it ihpaschi Wilnas apgabalâ. Augstakâs schkirâs polonisms pilnigi wahrwaldot, un ari semakâs arweenu wairak sahkot tam padotees.

Peterburgâ, 1. julijâ. Pee schahs deenas 5 proz. 1. prehmiju aisnehmuma 41. islosejuma krita leelakee winnesti uf schahdeem numureem:

200,000 rbl. uf Nr. 16,738—8.
75,000 „ „ „ 9,168—49.
40,000 „ „ „ 16,356—3.
25,000 „ „ „ 16,345—33.

3 winnesti pa 10,000 rbl. uf NNr. 8,793—28, 11,158—15, 11,755—36.

5 winnesti pa 8,000 rbl. uf NNr. 17,914—1, 10,573—18, 9,449—15, 19,183—34, 10,711—38.

8 winnesti pa 5,000 rbl. uf NNr. 1,910—14, 11,249—21, 16,827—38, 531—44, 14,898—35, 8,248—19, 2,628—42, 3,529—31.

20 winnesti pa 1000 rbl. uf NNr. 11,496—28, 16,799—43, 18,731—5, 4,611—18, 7,171—1, 3,130—14, 11,991—23, 7,179—31, 1,206—47, 3,539—14, 8,812—14, 8,213—45, 13,896—40, 7,133—19, 18,007—11, 3,315—22, 8,818—42, 6,652—18, 3,086—10, 9,387—38.

Winnesti à 500 rbl.

Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.
23	18	4490	17	7029	48	11410	17	15549	24
29	41	4550	22	7115	34	11449	19	15712	24
127	36	4633	26	7193	17	11526	36	15722	14
131	45	4688	3	7204	14	11586	36	15826	20
251	33	4749	4	7240	47	11591	43	15855	10
254	14	4802	34	7419	35	11600	34	15856	44
281	41	4833	16	7496	22	11606	41	15888	15
331	45	4852	35	7675	1	11697	15	15890	14
472	44	5028	44	7757	23	11759	11	15910	17
556	16	5070	11	7786	19	11833	11	15999	3
567	14	5075	49	7834	46	11986	45	16093	14
575	49	5107	7	8090	2	12020	9	16167	29
661	5	5179	38	8098	27	12128	4	16179	6
813	30	5250	26	8168	24	12132	21	16230	23
862	50	5277	17	8168	28	12152	35	16264	27
946	16	5285	33	8341	1	12180	10	16361	21
969	26	5402	24	8345	21	12266	34	16547	17
1003	42	5481	40	8387	39	12363	26	16737	42
1160	41	5542	50	8406	16	12379	9	16780	23
1627	3	5626	20	8445	36	12609	29	16865	41
1651	19	5639	18	8536	27	12766	38	17204	42
1705	7	5702	48	8827	34	12802	17	17235	50
1749	27	5717	13	8904	27	12836	49	17328	14
1794	21	5725	41	9212	22	12956	20	17425	49
1809	39	5739	40	9282	10	13030	27	17442	50
1832	13	5785	34	9460	50	13073	39	17519	2
1970	10	5849	28	9484	35	13156	5	17612	6
2020	1	5948	27	9671	6	13192	37	17619	28
2136	33	5967	46	9730	29	13227	16	17736	10
2313	41	6009	11	9734	47	13364	35	17780	29
2384	39	6054	36	9980	35	13487	6	17941	35
2423	1	6150	24	10049	26	13605	2	18006	15
2443	23	6185	47	10142	7	13729	29	18019	35
2607	31	6212	34	10171	33	13779	22	18024	9
2735	17	6248	33	10205	36	13824	37	18137	13
2958	31	6372	49	10223	9	13829	6	18187	34
3150	50	6397	30	10246	39	13831	22	18254	30
3235	28	6417	37	10361	8	14017	6	18342	19
3381	29	6426	37	10373	12	14088	41	18347	31
3478	47	6471	14	10394	33	14269	34	18351	19
3696	36	6577	20	10409	4	14283	38	18476	20
3718	37	6651	28	10421	7	14342	5	18630	20
3851	42	6663	20	10646	25	14446	40	18708	40
3882	3	6680	45	10651	25	14642	20	19055	14
3907	7	6686	8	10701	27	14683	11	19292	17
3946	28	6715	17	10763	45	14690	19	19327	38
4060	34	6731	42	10830	41	14724	25	19484	1
4067	45	6797	20	11001	45	14885	8	19514	22
4073	38	6924	38	11017	44	15415	4	19731	43
4175	44	6969	3	11248	24	15497	34	19752	9
4375	42	6970	39	11301	46	15502	29	19944	45
4482	49	6994	12	11386	28	15543	29	19951	48

Amortisetas tika schahdas 80 serijas:

872	888	1030	1629	1989	2106	2314	3019	3101	3511
3542	3816	4486	4647	4852	4923	5084	5224	5396	5486
5571	6093	6248	6345	6413	6639	6711	7145	7259	7933
7951	8088	8316	8625	8797	8860	9396	9404	9592	9687
9937	10,045	10,615	10,943	11,180	11,221	12,488	12,988		
13,439	13,631	13,825	13,957	14,199	14,214	14,380	14,400		
15,033	15,404	15,544	15,928	15,978	16,147	16,310	16,371		
16,534	16,684	16,880	17,133	17,700	17,740	18,012	18,214		
18,568	18,859	19,019	19,346	19,606	19,652	19,794	19,962.		

Amuras generalgubernators, generaladjutants Korfs, nesen isrihkojis saeimu, pee kura peedalijuschees 4 weetigee gubernatori un bes tam wehl 28 personas, kas no generalgubernatora bij isredsetas if weetigo eedsihwotaju augstakàs klases. Saeima presidents bij pats generalgubernators. Saeims apspreeda wispahrigi Amuras apgabala wajadsibas un lihdseklus preeksch Amuras semes usplaukschanas. Sapulze esot atradusi par derigu, dibinat Amuras semê leelgruntneezibu, zaur kuru semkopiba un lihdf ar winu ruhpneeziba labaki waretu tikt weizinata; it ihpaschi usrahdits, ka bes sinamas ruhpneezibas ar laukfaimneezibu ween Amuras semê neka newarot panahkt, jo kaut gan schi seme loti augliga un bagata, tomehr tas neka nelihdsot, tadehl ka nekur newarot pahrdot laukfaimneezibas auglus. Wisapkahrt Amuras semei atrodahs tahdas semes, kas paschas audsina daudf labibas, par peem. Kina, Japane, Seemel-Amerika, Australija. Amuras semei tik tad warot buht eespehjams, zaur laukfaimneezibu ko panahkt, ja teekot dibinata ruhpneeziba, zaur kuru laukfaimneezibas produktus turpat isstrahdat. Bet to, pehz saeima domahm, wareschot isdarit tik leelgruntneeki. Tà ka gandrihs wisa seme Amuras apgabalâ peeder kronim, tad leelgruntneeziba buhtu dibinajama waj nu zaur semes gabalu dahwaschanu no krona puses, waj zaur pahrdoschanu par lehtahm zenahm. Peterburgas lapa „Nowoje Wremia," pahrrunadama scho leetu, pretojahs minetam projektam. Wina saka, ka zaur tahdu muischu dahwaschanu waj lehtu pahrdoschanu nekas zits netikschot panahkts, kà tik daschi swarigi amata wihri pataisiti bagati, jo saprotams, ka swarigeem amata wihreem buhtu preekschteesiba uf dibinajamahm un dahwajamahm muischahm. Waldibai ar tahdu muischu dahwaschanu daschâs zitâs weetâs jaw esot bijuschi peedsihwojumi, kas peerahdijuschi, ka zeretee augli zaur to ne kad netikuschi panahkti. Ari ne-esot saprotams, ko Amuras leelgruntneeziba tagadejâ brihdî tur daudf waretu panahkt, strahdneeku spehkeem truhkstot.

If Rigas.

Rigas garigà seminarà schogad 16 audsekni nobeidsa mahzibas kursu, no kureem 5 eestahsees garigajâ akademijâ, bet tee ziti peenems psalomschtschiku weetas Rigas jeparchijâ.

Rigas birschas komiteja rentu nodokku sinâ nospreeduse, ka minetais nodoklis maksajams no pahrdeweja.

Ugunspeelizeji. Schinis deenâs Rigâ apzeetinata wesela banda, sastahwoscha if kahdahm 20 personahm, kas — saprotams, par labu aismaksu — isdarijuschi uguns peelikschanas. Issinats, ka zaur winu peepalihdsibu jaw daschs Ridsineeks, kam nams bijis „labi" apdroschinats, nahzis pee — kreetnas pelnas. — Schihs sinas pateesibu apleezina ari „Rig. Ztga."

Par kahdu neisdewuschas blehdibu „B. W. raksta: Aiswakar pee kahda schejeenes tirgotaja nogahjis wihrs, kas isdewees par sinamas muischas pahrwaldneeku un ari no sawa „barona" usrahdijis pilnwaru preeksch wairak simtu puhru labibas pahrdoschanas. Tirgotajs ari nolihdsis ar labibas peedahwataju labibas zenu, pehz kam „muischas kungs" pagehrejis pahri simtu rubku rokas naudas. Tirgotajs nogahjis ar „muischas kungu" lihdf kahdai Ahrrigas Kalku eelâ atrodoschai restorazijai, kur sinams dsehruschi magaritschas un kur tirgotajs labibas pahrdewejam ari eedewa prasito rokas naudu. Bet tè par laimi restorazijâ eenahzis kungs, kursch pasinis neween tirgotaju, bet ari „muischas kungu". Zaur wina gahdibu pehdejais, kà pasihstams blehdis un krahpneeks, tizis tulin apzeetinats. Proti „muischas kungs" bija lizis israkstit no kahda isweizigaka beedra uf kahda muischas ihpaschneeka wahrdu nepareisu leezibas sihmi (pilnwaras israkstitajs) sehd droschâ weetâ, laikam gan nopeetni pahrdomadami, ka no zeramà scha gada bagatigà labibas plahwuma ne ka wairs newarehs pahrdot.

Deewa-kalposchana Rigas basnizâs.

Swehtdeen, 7. julijâ 1885.

Jehkaba basnizâ:	Spred. plkst.	10	wahz. w.-mahz.	Zinck.
	„ „	12	igaunu.-mahz.	Zinck.
Domes basnizâ:	„ „	10	w.-mahz. Dr. Lütkens.	
	„ „	2	mahz. Keller.	
Jahnu basnizâ:	„ „	9	w.-mahz. Gaehtgens.	
	„ „	2	latw. mahz. Walter.	
Gertrudes basnizâ:	„ „	10	wahz. mahz. Hilde.	
	„ „	½2	latw. mahz. Schilling.	
Jesus basnizâ:	„ „	9	latw. mahz. Bergmann.	
	„ „	2	wahz. mahz. Müthel.	
Mahrtinu basnizâ:	„ „	10	latw. mahz. Stoll.	
Tribsween. basnizâ:	„ „	10		
Reformatu basnizâ	„ „	10	deewkalposchana nebuhs.	

Petera basnizа ir slehgta.

Atbildes.

Lugaseetim. Jaw wairak reisas esam atgahdinajuschi, ka raksti netop eesehproti, ja eesuhtitajs redakzijai naw usdewis sawu ihsto wahrdu un dsihwes weetu; tamdehl ari Juhsu rakstu newaram eesehprot.

D. G. — Serb. Nahkoschâ numurâ eesehprosim.

D. D. — Tornakalnâ. Juhsu rakstu newaram nemas isleetat. Red.

Jaunakahs sinas.

Widsemes gubernators, geheimrahts M. A. Sinowjews, 2. julijâ no Peterburgas aisbrauzis uf Sedlezi.

Widsemes gubernas prokurors aisbrauzis uf Peterburgu un amata darischanas nodewis sawam beedrim, tutularrahtam Schebeko.

Rigas wezakais polizijmeistars issludina, ka ispaustahm walodahm par Rigâ raduschos koleras sehrgu ne-esot gluschi nekahda pamata.

Rigas nodalas zensors, hofrahts A. Schlesinsch, kà „Rischsk. Westn." sino, ar 1. juliju eestahjees amatâ.

Widsemes kameralpalatâ kanzelists Arturs Pehkschens no 1. junija eezelts par grahmatu wedeja paligu.

„Rigas Pilsehtas Polizijas Awise," kura top isdota un redigeta no Rigas wezakâ polizijmeistara, palkawneeka Starow kga, ar scho pirmdeenu, 1. juliju, ussahkuse sawu gaitu. Awise isnahk trijâs walodâs: Kreewu, Wahzu un Latweeschu.

Muhsu mahksleneeki Jurjanu Andrejs un Adolfs Allunans ir nodomajuschi, wairak pilsehtâs isrihkot musikaliskas soarejas, uf ko sawus lasitajus daram usmanigus. Jurjanu kgs klausitajus eepreezinahs ar waldhorna jaukumeem un Allunana kgs wedihs preekschâ daschadus karaktera israhdijumus. Peterburgas konserwatorists Nikolajs Allunana kgs pawada abus zeen. mahksleneekus kà isweizigs klaweeru spehletajs. Naw jaschaubahs, ka tahdi israhdijumi no muhsu pirmajeem spehkeem buhs wiseem musikas draugeem ihsti pa prahtam. Schahdas soarejas wisupirms notiks Leepajâ 14., Zehsis 20. un Walmeerâ 21. julijâ.

Jonatana beedriba swinehs riht, 7. julijâ, plkst. 1. deenâ, sawus 15. gada swehtkus.

Jaunâ tramwaja linija, kas sahkahs no Daugawas tirgus platscha un eet pa ahrpilsehtas Jauno eelu lihds Stabu eelai, tika scho pirmdeenu nodota publikas leetoschanai.

Rigas ugunsgrehku statistika. Maja mehnesî sch. g. tika ugunsdsehseji 9 reisas pehz palihdsibas swaniti, pee kam 2 reisas wisi ugunsdsehseji isgahja palihdsibu sneegt, un 9 reisâs dega, to starpâ bija 4 „leeli" un 5 „masi" ugunsgrehki. 5 reisâs palihdseja uguni dsehst pastahwigo un labprahtigo ugunsdsehseju nodalas. Wiswairak ugunsgrehku bija Maskawas Ahrrigâ, proti 5, un tanîs stundâs no pulkst. 6 rihtâ lihds plkst. 12 deenâ, proti 5.

Junija mehnesî sch. g. tika ugunsdsehseji 14 reisâs pehz palihdsibas swaniti, to starpâ 1 reisi bes wajadsibas un 1 reisi saswanija wisus ugunsdsehsejus, un bija 16 ugunsgrehku, proti 4 „leeli", 1 „widejs" un 7 „masi" ugunsgrehki un 2 reisâs dega skurstenis. Diwas reisas redseja ugunsblahsmu. 8 atgadijumôs palihdseja uguni dsehst pastahwigo un labprahtigo ugunsdsehseju nodalas. Wiswairak ugunsgrehku bija Maskawas Ahrrigâ, proti 6, un tanîs stundâs starp plkst. 12 naktî lihds plkst. 6 rihtâ, proti 7.

Tà tad schinî nupat pagahjuschâ pirmâ pusgadâ ugunsdsehseji tika 73 reisas pehz palihdsibas swaniti, to starpâ 5 reisas bes wajadsibas, un pawisam bija 74 ugunsgrehki (pret 82 un 69 pehrnajâ gadâ), un proti 17 „leeli", 4 „wideji", 40 „masi" ugunsgrehki un 11 reisâs dega tik skurstenis. Diwôs atgadijumôs deguma weetu newareja issinat. Wiswairak ugunsgrehku bija Maskawas Ahrrigâ, proti 30, un tanîs stundâs starp plkst. 6 pehz pusd. lihds plkst. 12 naktî, proti 27. Tiklab schinî, kà ari pehrnajâ pusgadâ bija 7 reisâs wisi ugunsdsehseji isgahjuschi palihdsibu sneegt. Bes tam zaur scheem ugunsgrehkeem diwi zilweki pasaudeja sawu dsihwibu.

Wez-Saukas Kalnu-Deglu saimneeka dehlinsch, kas, kà sawâ laikâ sinots, bij nosagts no Tschiganeem, atnemts pee Telscheem Kaunas gubernâ. „Lib. Ztga" pee tam peesihmè, ka behrns bijis paslehpts Tschiganu ratôs. Paschi Tschigani sinams apzeetinati.

Leesas sehrga Jgaunijâ weenumehr eet plaschumâ, neween paschâ Reweles pilsehtâ, bet ari daudz weetâs uf laukeem prasidama upurus.

Krusas negaiss, kas 19. junijâ Terbatas apgabalâ usnahzis, kà „Wirulane" raksta, daudz weetâs sakapajis rudsus tà, ka tee topot noplauti par seenu, tadehl ka wairs ne grauda newarot zeret. Ari Pernawas apgabalâ krusa 15. junijâ daudz skahdejuse labibas laukeem.

Awise „Graschdanin" dod waldibai padomu, sneegt palihdsibu teem if Wahzijas israiditeem Kreewu pawalstneekeem. Preeksch tam wajagot uf peenahkoschahm weetahm nosuhtit amata wihrus, kas ismekletu isdsihto Kreewu pawalstneeku wajadsibas un apgahdatu teem darbu. Zaur tahdeem soleem Kreewu pawalstneezibas gods tikschot pawairots.

Maskawa. Jgauni, kuri no Wesenbergas aisgahja uf Stawropoli, jaw sahk greestees atpakal uf tehwiju; preeksch kahdahm deenahm diwas partijas, katra 50 personu leela, isbraukuschas zaur Maskawu. 23. junijâ atkal atbraukuschas 30 personas un 24. junijâ wehl atraduschahs woksalâ, tadehl ka nebijis naudas ko nopirkt dselszela biljeti. Nabaga lautini stahsta, ka agenti tos peekrahpuschi.

Telegrafa sinas.

Peterburgâ, 4. jul. Leelknass Wladimirs schodeen pahrbrauza no sawa zelojuma. — Schihdu awisei „Woschod," par winas pastahwigeem usbrukumeem waldibai un wisahm Kreewu lauschu kahrtahm, dots otrs peebraudejums.

Peterburgâ, 3. jul. Uf justizministra nosazijumu no 1. julija wisas Baltijas gubernu teesu zinilleetas, kas nahk senata isschkirschanâ, nododamas senata treschajam departamentam.

Berlinê, 2. jul. „Nordd. Allg. Ztga" raksta, firsts Bismarks ne-esot domajis, ka starp Angliju un Kreewiju reis izseltos karsch un tas ilgu laiku Berlinê bij weenigais zilweks, kam tahdas domas. Wahzijai tatschu newarot buht nekahdas patikschanas preeksch tahda leela kara, kas wisai Eiropai atnestu breesmas.

Emsâ, 2. jul. Keisars Wilhelms schodeen pehz pusdeenas aisbrauza uf Koblenzi.

Londonâ, 2. jul. Sina par mahdija nahwi ofizieli naw apstiprinata.

Londonâ, 2. jul. „Standards" sino, ka Angliu robeschkomisija atronotees zeltâ uf Heratu.

Londonâ, 1. jul. Wolseleejs schodeen schè atbrauza.

Londona, 3. jul. Apakschnamâ Tschertschils wakar isskaidroja, Angliu waldiba ar Afganistanas emiru newedot sarunas par Angliu karaspehku eekorteleschanu Kandaharâ. Anglija pret emiru gan usnehmusehs peenahkumu, sinamôs atgadijumôs tam palihdset ar karaspehku. Ja atgaditos, ka emirs Kandaharas aisstahweschanas dehl prasitu palihdsibu, tad saprotama leeta, kas katrai Angliu waldibai buhtu darams.

„Awise „Deli Telegraf" sino, ka Angliu waldiba drihsumâ ussahkschot ar 9 miljonu Egiptes aisnehmuma isdoschanu.

Lihds 5. julijam atnahkuschi 1033 kugi; aisgahjuschi 1032 kugi.

Atbildoschais redaktors: Ernst Plates.

Sludinajumi.

Neraugotees uf issludinato pilsehtas domes nolehmumu no 4. marta sch. g., kas no 7. maja nahzis likumigâ spehkâ, daschi eedsihwotaji eedroschinajahs, sawus sunus bes uspurneem neween uf eelahm laist ahrâ, bet ari uf tirgu un pastaigaschanahs weetahm, kà uf Wehrmana dahrsu un zitahm papreezaschanahs eestahdehm nemt lihdsi. Dehl augschmineta domes nolehmuma akuratas ispildischanas, es usdodu kwartalu usraugeem, winu palihgeem kà ari waltmeistereem, pee sastapschanahs ar lahdu personu, pee kuras ir suns bes uspurna, pahrleezinatees no schihs personas kahrtas un dsihwes weetas, usnemt par katru lahdu gadijumu protokolus un pehz tam wainigos uf meera-teesneschu likumu 29. un 121. §§ pamata faukt pee atbildibas. Man ustizetas polizijas semakeem deenastneekeem turpretim usdodu tahdus laudis, kurus tee sastop ar suneem bes uspurneem, usatzinat, lai tee nahk lihdsi pee kwartala usrauga dehl minetu protokolu usnemschanas. Dehl schihs pawehles neispildischanas polizijas eerehdni taps faukti pee stingras atbildibas; schis mans nolehmums sihmejahs neween uf pilsehtu, bet ari uf ahrpilsehtahm.

30. junijâ 1885. g., Nr. 1147.

Wezakais polizijmeistrs:
Palkawneeks Starow.

Pilsehtas walde.

3. ambaru-zeetoksnî, ap Leelâ Kristapa-bildi atrodoschee, 830 kwadrat-asu leeli

trihs platschi

tiks 10. julijâ 1885 preeksch andeles ar augleem pa rudens laiku no 1. augusta lihds 31. oktobrim 1885 no Rigas ekonomijas pahrwaldes **ifrenteti.**

Kas schos platschus gribetu rentet, tee lai minetâ deenâ ap pulksten 1 pusdeenâ nonahk ekonomijas pahrwaldes lokalâ, leelâ Kehninu eelâ Nr. 5, dehl klahtaleem nolihgumeem.

Rigâ, ekonomijas pahrwaldê, 22. junijâ 1885.
Nr. 1869 1

Sludinajums.

Sehjas pagasta peederigee balsu teesigee wihreeschi, kuri ahrpus pagasta dsihwo, teek usaizinati, 8. julijâ sch. g., plkst. 9 pr. p. pee 1 rbl. strahpes katris, wislabaki gan bes atrauschanahs uf desmitneeku wehleschanu schejeenes pagasta namâ gribet eerasteeks.

Sehjas pagasta waldê, 15. junijâ 1885.
Pag. wez.: P. Ernstein.
1 Skr.: Sellmann.

R. L. L. B.

3-klas. meitu-skola, Rigâ.

Jaunu skolneetschu ekfamineschana un usnemschana treschdeen, 7. augustâ, pulkst. 9 no rihta. Mahziba sahkees 8. augustâ. Skolneezehm, kuras grib eestahtees, japeenes schahdas leezibas:

1) Skolas leeziba no pehdejâ semestra.
2) Krustama sihme.
3) Apleeziba par baku potschanu.

Skolas nauda: I. kl. 6 rbl. pusgadâ.
II. „ 9 „ „
III. „ 12 „ „

Pansiona nauda 62½ rubl. par pusgadu. Skolneetschu peeteikschanu peenemschu no 1. augusta sahkot katru deenu no pulkst. 10—1 pusdeenâ.

Skolas preekschneeks: M. Maisits,
Awotu-eelâ (Sprentstr.) Nr. 3.

Jauns zilweks

wehlahs weenâ jeb wairak weikalôs grahmatuweschanu un korespondenziju Kreewu walodâ usnemtees. Ari dod stundas Kreewu walodâ un konwersazijâ. Adr. sem burta X. nododamas schihs-lapas ekspedizijâ. 1

Dahrsneeks

ar labaam leezibas-sihmehm war peeteikties pee Georg Scheuber, Schkuhnu eelâ Nr. 5.

Mana bruhscha alus pagrabâ,

Maskawas Ahrrigas Jaunajâ eelâ Nr. 35, pascha namâ, teek nogulejees

bairisch-alus no ledus

pahrdots mužâs un pudelês, ar perfuhtischanu mahjâ. Noliktawa pilsehtas Marstal-eelâ pee Ferd. Popp; pahrdoschana ari mužâs un pudelês.

Joh. Daugull.

Eewehrojami lehti!

Katunus un **kretongus** jaukôs patihkamôs musturôs 14 un 16 ol. par 1 rbl.
Briljantin pikê drahnu preeksch kleitahm un jakahm, 1½ ol. platu skaistôs musturôs, agraki 25 kap. ol., tagad 12 kap. olekti.
Putekku drahnu (toil de nord) peleku un bruhnu 14 un 16 olektis par 1 rubl.
Labu schirtinu pr. oderes, melnu, baltu, peleku 12, 14 u. 16 o. p. 1 r.
Gatawas katuna un **kretonga jakas** par 45, 50 un 60 kap. gab.
Gatawas katuna un **kretonga kleitas** par 3, 3½, 4 un 4½ rubl. gabalâ.
Leetus mehtelus (Regenmäntel) tagad par 450, 475, 600, 700 un 800 kap. gab.
Muslina lakatus, itin skaistôs jaunôs musturôs par 25, 30 un 40 kap. gab.
Jakonetes galwas lakatus par 12, 15 un 18 kap. gab.

Gatawus kungu apgehrbus
(schakete weste un bikses) no tihrwilnaina Angliu bukskina wisôs leelumôs par 15, 16, 17 un 18 rubl. apgehrbu.

Gatawus kungu paletos,
no tihrwilnaina bukskina par 8, 9 un 10 rubl. gab.

P. Lerchendorffs,

Gekschpilsehtas Kalku- un Schkubnu-eelu stuhrî 13.

Labako mineral maschinu-eku

if

A. J. Stscherbakow mantineeku fabrikas Peterburgâ.

General-agentura preeksch Widsemes, Kurzemes un Jgaunijas pee

Eduard Bruns un beedr., Rigâ,

Nr. 15, eekschpilf. leelâ Smilschu-eelâ Nr. 15. 1

STAHLWAAREN G.S. NIEDERLAGE — KURZWAAREN G.S. NIEDERLAGE

Par laipnu eewehroschanu

tirgotajeem un zitteem pirzejeem.

Misina besmerus,
ihstos Anglu makschkeru peederumus,
dselsu un tehrauda lappstas,
buhwju apsitumus,
ihstas Stihrijas ☞ iskaptes, ☜
iskapschu galodinas un bruzeklus

peedahwâ sem apgalwoschanas, kà preze ir laba, pa **lehtahm zenahm**

G. Schönfeldt,

tehrauda-pretschu un schaujamu-rihku pahrdotawa **leelumâ,**
Rigâ, leelajâ Sinder-eelâ Nr. 12.

Laba pusdeena

ir dabujama mahjâ un if mahjas, Eelkschrigâ, pahtuscha plazi, „Mefurfes" beedribas namâ, r trepes augstu, blakus Schweinfurtha wihnu-2agrabam. 1

Preeksch fuhrmaneem

isihrefamo leels firgu-stallis preeksch 4 firgeem, leels wahgusis un leels feena-behninsch, kà ari dsihwoklis no 2 leelahm istabahm Peterb. Ahrrigâ leelâ Kalefja eelâ Nr. 3.

Peens isrentejams

Salaspils muischâ pee Slokas no 1. augusta sch. g. Luwakas sinas turpat.

Diwi nami 3

ar leelu grunti un dahrsu ir pahrdodami Jelgawas Ahrrigâ, leelâ Lubahnes eelâ Nr. 19. Klahtakas sinas turpat pee namu saimneeka.

Preeksch sofu mihlotajeem stahw 17 labi turetas soses preeksch pahrdoschanas Suworoweelâ Nr. 80.

Zeen. restorauteem un krodsineekeem zaur scho it padewigi pasinoju, ka esmu Rigâ, pee Petera basnizas, Ernst Plates kga namâ, eglu-flahbu uhdenu, kà: selterfa, soda un daschadu limonadu fabriku atwehris, un pahrdodu minetos uhdenus par wislemakahm zenahm. Ar zeenischanu 2

A. Schlesers.

Kalwenu-saknes,

nomisotas un isschahwetas pehrk

Alfred Busch,
Eelschrigâ, masâ Jumpravu eelâ Nr. 4.

G. A. Rank'a

twaika

sahgu dsirnawas,

Jelgawas Ahrrigâ, uf Ranka dambja, peedahwâ sawu krahjumu no dehleem, plankahm un zitahm koka-prezehm pa lahm lehtakahm zenahm. 1

Leelus, dsihwus

wehschus

pehrk leelâs un masâs partijâs konserwu eestahdê no **H. Gögginger,**
4 Nikolai-eelâ Nr. 41.

Labako blihwitu un zinka-baltumu,
„ lihmi preeksch mahlereem un galdn.,
„ mahldera-stehrkeles,
„ firnisu un terpentinu,
„ klorkalki un seepu-sahli,
kà arj wisadas mahldera un krahsotaju pehrwes peedahwâ par wislehtakahm zenahm

Brahli Streiff,
1 Rigâ, Sinder-eelâ Nr. 11.

Rigas pilsehtas diskonto-banka

pagodinajahs paziñot, ka ta zaur jauno kapitalu rentu nodokli uf noguldijumeem krihtoscho

peezprozentu rentu nodokli

ir nospreedusi uf sewi nemt, zik tahku schahdi nodokli sihmejahs uf noguldijumeem, kas likti uf schiro-konto, par ko 2 proz. top maksatas, kà ari uf noguldijumu sihmehm, par ko maksâ 2 lihds 4 proz.

Superfosfatus

no

Langdale un beedr.

pahrdod no lehgera

R. Barlehn un beedr.,
6 Pernawâ.

1. augustâ sch. g., pulksten 10 pr. pusd., tiks if Golgowski muischas treibuscha daschadi

istabas augi

wairaksolischanâ pahrdoti. 3

Naudas-skapji

pee

Lühr un beedra,

senat Lühr u. Zimmerthal,
Rigâ, leelâ Smilschu-eelâ Nr. 7.

Manâ un wisâs zitâs Latweeschu grahm. pahrdotawâs, tilab Rigâ kà ari zitâs pilsehtâs ir dabujamas schahdas grahmatas:

Ubags un wiņa audsekne,

jeb:

Kas mihlestibu sehj, tas preeku plauj.

Jauks stahsts, ar 12 bildehm puschkots.
Otrâ druka.
Maksâ 20 kap.

Pikis un Stintis,

jeb:

speegelis dsehrajeem,

ko wezais Peteris Gods teem preeksch turejis Bubula krogâ.
To usrakstijis E. Dünsberg s.
Maksâ 15 kap.

Wezas modes

dseesminu- un singu-lihgsmibas,

no H. Liewenthal.
Diwi krahjumi, katrs 20 kap.

Wella asins,

jeb

pamahzischana pret brandwihnu.

Latwiski no H. Blumberga.
Ar astonahm krahsâs drukatahm bildehm, kas rahda, kà zilweki zaur schubposchanu war samaitatees.
Maksâ 40 kap.
Ernst Plates.

Wilhelm Freymann,

selta un sudraba leetu taisitajs,

Abgelskalnâ, leelâ Lehger-eelâ Nr. 10, peedahwâ sawu bagato lehgeri no

selta un sudraba leetahm.

☞ Sataisischanas teek uf to lehtako un ahtrako isdaritas.

Wisadi

gatawi sahrki

teek lehti pahrdoti Peterb Ahrrigâ, Bekeru-eelâ Nr. 6a, pee **Julija Hiege.**

Nosagti 1) gaischi farkans firgs, baltu laukumu uf kruhtim; 2) tumschs bruhni firgs wairak balteem laukumeem un dseedsers uf kruhtim; kreisôs fahnôs, wairak uf muguras puses, wahts. Godigais atradejs top laipni luhgts, lai tos pret labu pateizibas algu nodotu leelajâ Wehjasaku falâ pee saimneeka **Karl Gode.**

Ua pirkschanas lai saegahs!

Jonatana beedriba.

Swehtdeen, 7. julijâ 1885.

15. gada-swehtki.

I.

Goda meelasts

ar runahm, dseedaschanu un musiku.

Sahkums pulkst. 1 pehz pusd. Maksâ par gada-lahrti kungi un kundses à 1 rbl.

Kas pee goda meelasta peedalahs, teem balle par brihwu. **Preekschneeziba.**

II.

Balle.

Sahkums plkst. 6 pehz pusd., beigas 2 naktî.

Maksâ par ee-eeschanu: beedru kungeem 20 kap., kundsehm 10 kap., nebeedru kungeem 50 kap., kdsehm 30 kap.

Kahrtibas kommisija.

Jaunspils labdar. beedriba

isrihkos

swehtdeen, 14. julijâ sch. g.

Sakumu balli

ar

dseedaschanu.

Sahkums pulksten 2 pehz pusdeenas.
Preekschneeziba.

Pinku-Annas

draudses dseedataji

isrihkos 14. julijâ 1885

salumu swehtkus

Babja ezera isputschkotôs krastôs, preti skolai.

Dseedaschana mainisees ar deeschanu. Maksâ kgeem 40 kap., kdsehm 30 kap. Sahkums plkst. 2. pehz pusdeenas. Pee leetaina laika deeschana sem pajumta.

Uf laipnu peedalischanos eeluhdz:
Isrihkotaji.

Дозволено цензурою, г. Рига, 6. іюля 1885. г.

Drukats un dabujams pee dilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates Rigâ pee Petera basnizas.

No polizijas atwehlets.